



Ochrona odgromowa  
Ochrona przeciwpożarowa  
Oświetlenie LED



Nr 082396093045



Nr Certyfikatu: NC – 310  
ISO 9001: 2008

Produkcja - Instalatorstwo - Projektowanie - Konserwacja

Nowa Sarzyna, 12.07.2012 r.

## Podstawy prawne stosowania piorunochronów z wczesną emisją lidera GROMOSTAR® w Polsce i w Europie

Technika ochrony odgromowej obiektów oraz stref otwartych w oparciu o zwody z wczesną emisją lidera w pierwszej kolejności została spopularyzowana we Francji. Tam też powstała opracowana, wydana i zatwierdzona przez Francuski Komitet Normalizacyjny norma NF C17-102 zawierająca zasady wiedzy technicznej dotyczącej tej techniki ochrony odgromowej. W europejskim systemie prawnym, którego integralną częścią jest Polska, istnieją dwa równoległe systemy prawne: prawo wspólnotowe (pierwotne i wtórne) oraz prawo krajowe państw członkowskich (które ma być zgodne z prawem wspólnotowym).

### 1.1. Prawo europejskie

Dopuszczenie do stosowania piorunochronów z wczesną emisją lidera w Polsce następuje **w zgodzie z postanowieniami powszechnie obowiązujących przepisów wspólnotowych.**

Na terenie UE panuje zasada swobody przepływu towarów, która jest określona w art. 28-30 Traktatu ustanawiającego Wspólnoty Europejskie. Ponadto przepisy te zostały uszczegółowione poprzez orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w postaci zasady wzajemnego uznawania - „**Każdy towar, który znajduje się legalnie na rynku państwa członkowskiego musi mieć dostęp do wszystkich państw członkowskich**”. – Wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 20 lutego 1979 r. w sprawie 120/78 - *Cassis de Dijon* - Rewe-Zentrale AG v Bundesmonopolverwaltung für Branntwein (Niemcy).

W kontekście swobody przepływu towarów wartą odnotowania jest również zasada wzajemnego uznawania produktów nie podlegającym środkom harmonizującym na szczeblu wspólnoty (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 764/2008 z dnia 9 lipca 2008 r.): „**Zgodnie z tą zasadą państwo członkowskie nie może zakazać sprzedaży na swoim terytorium produktów, które zostały wprowadzone legalnie do obrotu w innym państwie członkowskim, nawet jeśli te produkty zostały wytworzone zgodnie z przepisami technicznymi innymi niż przepisy, które dotyczą produktów krajowych.**”

Mając te regulacje na uwadze, piorunochron z wczesną emisją lidera GROMOSTAR będąc poprawnie wprowadzony do obrotu we Francji (m.in. na podstawie międzynarodowego certyfikatu **Qualifoudre INERIS nr 082396093045**), powinien być stosowany do ochrony odgromowej budynków i stref otwartych bez przeszkód w każdym innym państwie członkowskim, w tym w Polsce.

### 1.2. Ogólne przepisy prawa budowlanego

Piorunochron GROMOSTAR jest w zgodzie również z krajowymi regulacjami:

- **ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane** (t. jedn.: Dz. U. 2006 r. Nr 156 poz. 1118 z późn. zm.)

ORW-ELS Sp. z o.o.

NIP 816-10-01-374  
Regon 690331290  
KRS 0000190163  
Sąd Rejonowy w Rzeszowie  
XII Wydział Gospodarczy  
Kapitał podstawowy 60 000 PLN

**Produkcja / Dystrybucja**

ul. Leśna 2  
37-310 Nowa Sarzyna  
tel.: (017) 241 11 25  
fax.: (017) 241 11 25 wew. 24  
[poczta@orw-els.com](mailto:poczta@orw-els.com)  
[www.orw-els.com](http://www.orw-els.com)

**Biuro Techniczne we Wrocławiu**

ul. Prusa 43/3  
50-316 Wrocław  
tel.: (071) 321 71 90, fax. 321-71-94  
[orwels@poczta.onet.pl](mailto:orwels@poczta.onet.pl)



Ochrona odgromowa  
Ochrona przeciwpożarowa  
Oświetlenie LED

Qualifoudre  
INERIS

Nr 082396093045



Nr Certyfikatu: NC – 310  
ISO 9001: 2008

Produkcja - Instalatorstwo - Projektowanie - Konserwacja

- **ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności** (t.jedn.: Dz. U. 2004 r. Nr 204 poz. 2087 z późn. zm.)

- **ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych** (Dz. U. 2004 r. Nr 92 poz. 881 z późn. zm), zgodnie z którymi istnieje obowiązek spełniania **zasadniczych wymagań dla obiektów oraz związanych z nimi urządzeń**. Określa je art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane. Obiekty budowlane i związane z nimi urządzenia (jak instalacja piorunochronna) powinny być projektowane i budowane **w sposób określony w przepisach, w tym techniczno-budowlanych, oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej**, zapewniając spełnienie wymagań podstawowych dotyczących:

- a) bezpieczeństwa konstrukcji,
- b) bezpieczeństwa pożarowego,
- c) bezpieczeństwa użytkowania,
- d) odpowiednich warunków higienicznych i zdrowotnych oraz ochrony środowiska,
- e) ochrony przed hałasem i drganiami,
- f) odpowiedniej charakterystyki energetycznej budynku oraz racjonalizacji użytkowania energii.

Art. 12 ust. 1 p. 6 ustawy Prawo Budowlane mówi, iż „osoby wykonujące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie są odpowiedzialne za wykonywanie tych funkcji **zgodnie z przepisami i zasadami wiedzy technicznej** oraz za należyłą staranność w wykonywaniu pracy, jej właściwą organizację, bezpieczeństwo i jakość”. Normę francuską NF C17-102, która określa promienie ochrony dla piorunochronu GROMOSTAR, należy traktować jako **zasady wiedzy technicznej**, które są wystarczającą podstawą do projektowania zgodnie z prawem, zapewniając spełnienie wymagań zasadniczych. Właściwości użytkowe głowicy GROMOSTAR pozwalające na ich stosowanie zgodnie z przeznaczeniem w układach ochrony odgromowej obiektów poświadczył Instytut Energetyki (Poświadczenie nr 014/2005). Ponadto piorunochron GROMOSTAR jako urządzenie piorunochronne jest oznakowany znakiem CE, co oznacza, że spełnia wymagania normy zharmonizowanej PN EN 50164 (Elementy urządzenia piorunochronnego) i może być stosowany w budownictwie.

### 1.3. Warunki techniczne dotyczące budynków i ustawa o normalizacji – zasada dobrowolności stosowania Polskich Norm

Bezpośrednio o ochronie odgromowej mówi umiejscowione najniżej w hierarchii źródeł prawa Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. 2002 nr 75 poz. 690): §53, pkt. 2: „Budynek należy wyposażyć w instalację chroniącą od wyładowań atmosferycznych. Obowiązek ten odnosi się do budynków wyszczególnionych w Polskiej Normie dotyczącej ochrony odgromowej obiektów budowlanych”. §184, pkt. 3: Instalacja piorunochronna, o której mowa w § 53 ust. 2 , powinna być wykonana zgodnie z Polską Normą dotyczącą ochrony odgromowej obiektów budowlanych”.

Definicję legalną instalacji piorunochronnej określa Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 sierpnia 1999 r. w sprawie warunków technicznych użytkowania budynków mieszkalnych (Dz.U. 1999 nr 74 poz. 836 z późn. zm.), zgodnie z którym jest to: „zespół elementów konstrukcyjnych budynku i elementów zainstalowanych

ORW-ELS Sp. z o.o.

NIP 816-10-01-374  
Regon 690331290  
KRS 0000190163  
Sąd Rejonowy w Rzeszowie  
XII Wydział Gospodarczy  
Kapitał podstawowy 60 000 PLN

Produkcja / Dystrybucja

ul. Leśna 2  
37-310 Nowa Sarzyna  
tel.: (017) 241 11 25  
fax. : (017) 241 11 25 wew. 24  
[poczta@orw-els.com](mailto:poczta@orw-els.com)  
[www.orw-els.com](http://www.orw-els.com)

Biuro Techniczne we Wrocławiu

ul. Prusa 43/3  
50-316 Wrocław  
tel.: (071) 321 71 90, fax. 321-71-94  
[orwels@poczta.onet.pl](mailto:orwels@poczta.onet.pl)



Ochrona odgromowa  
Ochrona przeciwpożarowa  
Oświetlenie LED

Qualifoudre  
INERIS

Nr 082396093045



Nr Certyfikatu: NC – 310  
ISO 9001: 2008

Produkcja - Instalatorstwo - Projektowanie - Konserwacja

na budynku, odpowiednio połączonych, wykorzystywanych do ochrony odgromowej”. Ponieważ Polska Norma nie obejmuje zakresem techniki ochrony odgromowej przy użyciu głowic z wczesną emisją lidera, korzysta się z zasady **dobrowolności stosowania Polskich Norm** określonej w ust. 3 artykułu 5 **ustawy z dnia 12 września 2002 roku o normalizacji**. Jest to zasada naczelną, którą, zgodnie ze stanowiskiem Polskiego Komitetu Normalizacyjnego z dnia 28 listopada 2010 r., uchylić może jedynie wyraźne wskazanie **w innej ustawie** a nie w rozporządzeniu ministra. Taką wykładnię przepisów zgodnie potwierdzają uznane organizacje międzynarodowe i krajowe. Zgodnie z Ekspertyzą **Ośrodka Rzeczoznawstwa** toruńskiego Oddziału **Stowarzyszenia Elektryków Polskich** „mimo, że Norma Polska nie obejmuje swoim zakresem ochrony odgromowej przy użyciu głowic z wczesną emisją lidera, stosowanie niniejszej techniki jako ochrony odgromowej, do czasu ukazania się normy europejskiej, powinno opierać się na zharmonizowanej z EN 62305 normie francuskiej NF C17-102”.

Według oficjalnego stanowiska **Europejskiego Komitetu ds. Elektrotechniki CENELEC** w sprawie norm dotyczących ochrony odgromowej:

- nie ma sprzeczności pomiędzy normami dotyczącymi piorunochronów z wczesną emisją lidera a serią norm EN 62305,
- normy dotyczące piorunochronów z wczesną emisją lidera **są obowiązujące** i to w zgodzie z przepisami wewnętrznymi CENELEC,
- nowe wydania norm dotyczących piorunochronów z wczesną emisją lidera (norma francuska wyd. 2011) **spełniają zasadnicze wymagania** konieczne do wprowadzania tych systemów na rynek.

**Biorąc pod uwagę analizę przepisów prawa, stanowiska organów normalizacyjnych i kompetentnych organizacji oraz rozwój w ochronie odgromowej, należy stwierdzić, że nie ma przeszkód w produkowaniu, projektowaniu, instalowaniu i konserwacji piorunochronów z wczesną emisją lidera GROMOSTAR w Polsce i Unii Europejskiej na podstawie normy NF C17-102 oraz PN EN 50164 i PN EN 62305.**

Źródła:

1. Traktat Ustanawiający Wspólnotę Europejską (Dz. U. C 321 E z 29.12.2006, wersja skonsolidowana);
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 764/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. (Dz.U. L 218 z 13.8.2008 r.);
3. Wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 20 lutego 1979 r. w sprawie 120/78 - *Cassis de Dijon* - Rewe-Zentrale AG v Bundesmonopolverwaltung für Branntwein (Niemcy);
4. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 1997, NR 78 poz. 483 z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz.U. 2002 nr 169 poz. 1386 z późn. zm.);
6. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane (t.jedn.: Dz. U. 2006 r. Nr 156 poz. 1118);
7. Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (t.jedn.: Dz. U. 2004 r. Nr 204 poz. 2087)
8. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. 2004 r. Nr 92 poz. 881);

ORW-ELS Sp. z o.o.

NIP 816-10-01-374  
Regon 690331290  
KRS 0000190163  
Sąd Rejonowy w Rzeszowie  
XII Wydział Gospodarczy  
Kapitał podstawowy 60 000 PLN

**Produkcja / Dystrybucja**

ul. Leśna 2  
37-310 Nowa Sarzyna  
tel.: (017) 241 11 25  
fax. : (017) 241 11 25 wew. 24  
[poczta@orw-els.com](mailto:poczta@orw-els.com)  
[www.orw-els.com](http://www.orw-els.com)

**Biuro Techniczne we Wrocławiu**

ul. Prusa 43/3  
50-316 Wrocław  
tel.: (071) 321 71 90, fax. 321-71-94  
[orwels@poczta.onet.pl](mailto:orwels@poczta.onet.pl)



**Ochrona odgromowa  
Ochrona przeciwpożarowa  
Oświetlenie LED**



Nr 082396093045



Nr Certyfikatu: NC – 310  
**ISO 9001: 2008**

**Produkcja - Instalatorstwo - Projektowanie - Konserwacja**

9. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. 2002 nr 75 poz. 690 z późn. zm.);
10. Norma Francuska NF C17-102, 2011-09, Protection contre la foudre. Systèmes de protection contre la foudre à dispositif d'amorçage (PL: Ochrona odgromowa. Systemy ochrony odgromowej za pomocą piorunochronu z wczesną emisją lidera)
11. Polska Norma PN-EN 62305, Ochrona odgromowa, części 1,2,3,4
12. Polska Norma PN-EN 50164, Elementy urządzenia piorunochronnego (LPC), części 1,2
13. Stanowisko Polskiego Komitetu Normalizacyjnego z dnia 24 listopada 2010 r. w kwestii dobrowolności stosowania norm;
14. E. Musiał „O pojmowaniu norm zharmonizowanych”, „INPE” Nr 93-94 (Rok XIII) czerwiec-lipiec 2007 r.;
15. M. Wysiński, C. Kotwicki, Oddział Toruński Stowarzyszenia Elektryków Polskich Ośrodek Rzecznictwa – Ekspertyza dotycząca dostosowania projektu deklaracji zgodności z Polskimi Normami piorunochronu z wczesną emisją lidera PDA o nazwie handlowej GROMOSTAR, Toruń, październik 2009 r.;
16. Opinia prawna nr 12/02/201, Prawne podstawy dopuszczenia do obrotu (stosowania) na terytorium Polski wyrobu budowlanego w postaci piorunochronu z wczesną emisją lidera (PDA) – nazwa własna GROMOSTAR, w oparciu o zharmonizowaną normę francuską NF C 17 102;
17. Pismo CENELEC nr DG/14148/JPV z dnia 17 sierpnia 2011 r., Krajowe normy ochrony odgromowej ESE, a zatwierdzone normy EN;
18. Certyfikat Qualifoudre INERIS nr 082396093045 z dnia 3 kwietnia 2012 r.
19. Poświadczenie Instytutu Energetyki nr 014/2005 z dnia 18 sierpnia 2005 r.
20. Raport z Badań Instytutu Techniki Budowlanej nr LM00-0588/12/Z00/NM z dnia 5 kwietnia 2012 r.
21. Sprawozdanie z badań silnoprądowych elementów urządzenia piorunochronnego firmy ORW-ELS Sp. z o.o. wykonanych przez Laboratorium Symulowanych Wyładowań Atmosferycznych Instytut Fizyki Plazmy i Laserowej Mikrosyntezy z dnia 16 kwietnia 2012 r.

**ORW-ELS Sp. z o.o.**

NIP 816-10-01-374  
Regon 690331290  
KRS 0000190163  
Sąd Rejonowy w Rzeszowie  
XII Wydział Gospodarczy  
Kapitał podstawowy 60 000 PLN

**Produkcja / Dystrybucja**

ul. Leśna 2  
37-310 Nowa Sarzyna  
tel.: (017) 241 11 25  
fax.: (017) 241 11 25 wew. 24  
[poczta@orw-els.com](mailto:poczta@orw-els.com)  
[www.orw-els.com](http://www.orw-els.com)

**Biuro Techniczne we Wrocławiu**

ul. Prusa 43/3  
50-316 Wrocław  
tel.: (071) 321 71 90, fax. 321-71-94  
[orwels@poczta.onet.pl](mailto:orwels@poczta.onet.pl)